

prof. dr hab. inż. arch. Zbigniew Karol ZUZIAK

Profesor zw. w Politechnice Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza
Wydział Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury
Zakład Architektury i Urbanistyki
Adres domowy: ul. [REDAKTED]
e-mail: [REDAKTED]

Kraków, 2022. 04. 05

RECENZJA

dotycząca oceny osiągnięć naukowych Pana dr inż. arch. Konrada DOBROWOLSKIEGO
w ramach postępowania habilitacyjnego prowadzonego przez Wydział Architektury Politechniki
Warszawskiej

1. Podstawa formalna

A. Podstawa formalna:

- Pismo Przewodniczącej Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Warszawskiej Pani prof. dr hab. inż. arch. Krystyny Solarek informujące o treści Uchwały Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka PW nr 181 /II/2021z dnia 26 października 2021 powołującej – zgodnie ze stanowiskiem Rady Doskonałości Naukowej (RDN) – komisję habilitacyjną w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka. Postępowanie to wszczęto na wniosek Pana dr inż. arch. Konrada Dobrowolskiego.
- Wynikające z treści ww. pisma zlecenie / umowa na wykonanie recenzji habilitacyjnej skierowana do recenzenta przez Prodziekana ds. Ogólnych dr inż. arch. Jerzego Grochulskiego prof. Politechniki Warszawskiej oraz dokumenty wniosku Habilitanta;
- Przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późniejszymi zmianami) – zwłaszcza wynikające z tej Ustawy regulacje prawne mające zastosowanie w postępowaniach o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz komentarze RDN wydane w formie PORADNIKA.

B. Związane z postępowaniem dokumenty formalne dołączone przez Zleceniodawcę do wniosku

- Uchwała nr 128 / 2 /2021 Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka PW z dnia 22 czerwca 2021r.
- Wyciąg z protokołu nr 12 /II/2021 ze zwyczajnego posiedzenia kadencji 2020-2024 Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Warszawskiej z 22 czerwca 2021.
- Uchwała nr 181 / 2 /2021 Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka PW z dnia 26 października 2021r.

Po przeanalizowaniu treści wniosku Habilitanta – zwłaszcza wartości naukowej Jego publikacji oraz pozycji wydawnictwa w którym się te prace ukazały – recenzent podziela uwagi krytyczne oraz wątpliwości wyrażone przez uczestników wymienionego wyżej posiedzenia Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka (Wyciąg z protokołu nr 12 /II/2021). Na podkreślenie zasługuje zwłaszcza stwierdzenie Przewodniczącej Rady Naukowej, że „to co zostało przedstawione Radzie do oceny zostało wydane przez Instytut, któremu dr Konrad Dobrowolski przewodniczy”. Dodajmy, że wydawnictwo tego Instytutu nie znajduje się na ministerialnej liście wydawnictw naukowych. W tym kontekście – zdaniem recenzenta – konkluzja Uchwały nr 128 / 2 /2021 Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka PW z dnia 22 czerwca 2021r była słuszna.

2. Opis i krótka charakterystyka otrzymanych materiałów

Dokumentacja wniosku obejmująca dwa główne katalogi:

- a) Katalog zatytułowany DOKUMENTY, który zawiera: Wniosek przewodni i dane wnioskodawcy (załącznik 1 do Wniosku), kopia dyplomu nadania st. doktora (załącznik 2), autoreferat (załącznik 3 i 3a), wykaz osiągnięć (zestawienie, załącznik 4), *Curriculum Vitae* (załącznik 5),
- b) Katalog zatytułowany PUBLIKACJE zawierający pięć subkatalogów zatytułowanych: 1) Cykl artykułów naukowych, 2) Cykl monografii naukowych, 3) Osiągnięcia projektowe, 4) Osiągnięcia artystyczne, 5) Inne – skrypty.

Ad a)

Oceniając treść katalogu DOKUMENTY pod względem formalnym podkreślić należy, że prace wykazane we wniosku jako osiągnięcia naukowe zostały opublikowane w wydawnictwie nie znajdującym się na liście ministerialnej. Z tym wiąże się brak charakterystyki bibliometrycznej osiągnięć naukowych Habilitanta. Wpływ tego faktu na merytoryczną ocenę Wniosku będzie omówiony w dalszej części recenzji. Tutaj zwraca się uwagę na sposób zredagowania części Autoreferatu (załącznik 3 i 3a w tym katalogu), w której Habilitant omawia pozycje swego dorobku wskazane jako osiągnięcia naukowe i zawodowe. Mamy tu do czynienia z pomieszaniem pojęć dezorientujących czytelnika. Przykładowo, słowa: „monografia” i „monografie” są tu używane niezgodnie ze znaczeniem przyjętym w standardach stosowanych w odniesieniu do prac naukowych. Pan dr inż. arch. Konrad Dobrowolski nazywa monografiami zarówno „cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych” poświęconych zagadnieniom kształtowania terenów zieleni jak i stosunkowo krótkie teksty opisujące Jego koncepcje architektoniczno-urbanistyczne dla wykonane dla miasta Nysy. Dodajmy, że termin „monografia” pojawia się również w następnym katalogu pod hasłem PUBLIKACJE (por.: następny pkt recenzji), gdzie Habilitant używa tego słowa już w zestawieniu „cykl monografii naukowych”, zwanych przez Niego inaczej: seriami wydawniczymi. Tymczasem – zdaniem recenzenta – w żadnym z tych przypadków słowo monografia nie zostało użyte w sposób właściwy. Świadczy to niekorzystnie o warsztacie naukowym Habilitanta. Wiąże się też z nieprawidłowościami procedur wydawniczych w jakich postawał oceniany dorobek publikacyjny. Wątek ten zostanie rozwinięty w punktach 5 i 9 recenzji.

Ad b)

W pierwszym z pięciu subkatalogów katalogu PUBLIKACJE – zatytułowanym „Cykl artykułów naukowych” – znajduje się 13 tekstów autorstwa Pana dr inż. arch. Konrada Dobrowolskiego. Zebrane zostały pod wspólnym tytułem: *Formation of Urban Green Areas* i przedstawione jako część większej całości, zatytułowanej: *Modern Ruins a Topography of Profit. Architecture – Urban Planning*. Cykl ten wydano w Oficynie Wydawniczej ITREN w Nysie. Jak podkreślono wcześniej, wydawnictwo to nie znajduje się w ministerialnym wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie.

W podkatalogu drugim (*Cykl monografii naukowych / Serie wydawnicze*) znajdujemy dwa foldery. Pierwszy, zatytułowany: *Nowoczesne ruiny – Topografia korzyści* zawiera pliki odnoszące się do czterech koncepcji projektowych / konkursowych poświęconych problemom rewaloryzacji i rewitalizacji różnych typów przestrzeni zurbanizowanej. Drugi: *Podstawy metodologii tworzenia modeli rewitalizacji* zawiera pliki dotyczące *Koncepcji zagospodarowania Rynku Miejskiego w Brzegu wraz z zielenią i elementami małej architektury* oraz katalog podwójnych – polsko-niemieckich – studenckich prac dyplomowych Instytutu Architektury i Urbanistyki PWSZ w Nysie.

W katalogu trzecim, pt.: *Osiągnięcia projektowe* znajdują się opisy pięciu koncepcji projektowych autorstwa Kandydata a w katalogu czwartym pt.: *Osiągnięcia artystyczne / Szkicem przez życie architekta* mamy trzy „tomy” dokumentujące wybrane prace plastyczne Pana dr inż. arch. Konrada

Dobrowolskiego. Pogrupowano je w układzie chronologicznym, tj.: wg trzech okresów życia Kandydata: „przed studiami”, „w trakcie studiów” i „po studiach”.

Katalog piąty – *Skrypty* – zawiera kopie wydanej po hiszpańsku publikacji, którą Kandydat traktuje jako „podręcznik akademicki” powiązany tematycznie z Jego wykładami dotyczącymi wybranych elementów fizyki budowli, tekst poświęcony autorskim koncepcjom (Autor nazywa je koncepcjami eksperymentalnymi) Polskiego Pawilonu Wystawy Światowej EXPO oraz teksty autorskie (w trzech językach: polskim, angielskim i hiszpańskim) poświęcone wybranym zagadnieniom nauczania projektowania urbanistycznego.

Sposób opracowania Wniosku o nadanie stopnia dr hab. nie ułatwił recenzentowi pracy. Aczkolwiek odpowiada – w zasadzie – układowi treści wymaganemu przepisami, jego sposób zredagowania jest jednak zagmatwany. Mamy tu spore nasycenie szczegółowymi informacjami o projektach, które dr inż. arch. Konrad Dobrowolski wskazuje jako osiągnięcia, przy jednoczesnym braku ujęcia syntetyzującego. Dodajmy też, że w swoim autoreferacie Habilitant nie wykazał jednoznacznie, które z wymienionych we Wniosku osiągnięć miałyby – Jego zdaniem – spełniać podstawowe kryterium o którym mowa w Ustawie.

Odnosnie do wymagań formalnych określonych hasłem: „dane naukometryczne” – jak zaznaczono wcześniej – recenzowany wniosek nie zawiera charakterystyki bibliometrycznej wymaganej przy ocenie dorobku naukowego w postępowaniach o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Nie znajdujemy tu takich danych naukometrycznych jak: sumaryczny współczynnik Impact Factor, sumaryczna punktacja ministerialna, liczba cytowań oraz indeks Hirscha, którymi kandydat legitymowałby się na dzień wszczęcia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. Nie podano też danych współczynników po uzyskaniu ostatniego awansu naukowego.

3. Podstawowe dane o kandydacie

- a) Nazwisko i stopień naukowy: dr Konrad Leonard Dobrowolski
Tytuł zawodowy: inżynier architekt;
- b) Zatrudnienie:
- c) Autorska Pracownia Projektowania Architektonicznego ARCHIKON Dobrowolski, Brzeg oraz Naukowo-Rozwojowo-Badawczy Instytut Terytorialnego Rozwoju eRegion Nysy w Nysie;
- d) Tytuł zawodowy mgr inż. architekta nadała Kandydatowi Rada Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej – na podstawie pracy dyplomowej magisterskiej pt. *Międzynarodowe Centrum Kultury Ekologicznej Jelenia Góra – Czarne* – obronionej z wyróżnieniem w 1997 r.; promotor: prof. dr inż. arch. Zbigniew Bać;
- e) Stopień doktora nauk technicznych Kandydat uzyskał 12 czerwca 2002 r na podstawie rozprawy doktorskiej pt.: „*Wpływ rozwoju motoryzacji na organizację i kształt przestrzeni*” obronionej przed Radą Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej. Promotorem w tym przewodzie był prof. dr inż. arch. Ryszard Żabiński a recenzentami prof. dr inż. arch. Wiesław Anders i prof. dr hab. inż. arch. Tadeusz Zipser.
- f) Odnosnie do oczekiwanej przez Zleceniodawcę informacji, „czy kandydat ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego” recenzent stwierdza, że z dokumentacji Wniosku nie wynika, że Kandydat ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Zakłada więc, że Kandydat ubiega się o nadanie stopnia doktora habilitowanego po raz pierwszy.
- g) Przebieg pracy naukowo-zawodowej (miejsce pracy, zajmowane stanowiska):
Politechnika Wrocławska:
 - 1.10.1998-30.09.2003, Wydział Architektury (umowa o pracę – asystent, wykładowca)
 - 1.10.2007-1.03.2008, Wydział Architektury (umowa zlecenie – wykładowca)
 - 1.10.2019-1.03.2020, Wydział Architektury (umowa zlecenie – wykładowca)

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie (2003 – 2019):

- 1.10.2003-1.10.2007, Instytut Architektury i Urbanistyki (umowa o pracę – wykładowca – nauczyciel mianowany)
- 1.10.2007-15.02.2011, Instytut Architektury i Urbanistyki (umowa o pracę – starszy wykładowca nauczyciel mianowany)
- 15.02.2011-1.03.2019, Instytut Architektury i Urbanistyki, Wydział Nauk Technicznych, kierunek architektura (umowa o pracę – docent – nauczyciel mianowany)

Branderburgische Technische Universität Cottbus-Senftenberg

- 1.03.2019-30.09.2019, Fakultät 6, Fachgebiet, Planen In Industriefolgelandschaften, kurator Prof. Dipl.-Ing. Markus Otto (7-miesięczny staż naukowy).

Aktualne zatrudnienie: jak w pkt 3c.

Dodajmy, że w swoim autoreferacie Kandydat podkreśla z szacunkiem charakterystyczne – i ważne dla Jego przyszłych poszukiwań twórczych – rysy szkół naukowych swoich mistrzów / mentorów. Wśród nich istotną rolę dla rozwoju osobowości Habilitanta odegrały – między innymi – tak znane postaci Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej jak profesorowie Zbigniew Bać i Ryszard Żabiński. Zaraz po ukończeniu studiów Dr. inż. arch. Konrad Dobrowolski pracę na stanowisku projektanta w biurze architektonicznym Pana dr inż. arch. Armina Hoffmanna MPH Architektur-u. Ing.-Buro w Bautzen. Równolegle, rozpoczął studia w Studium Doktoranckim Politechniki Wrocławskiej otrzymując stypendium naukowe oraz etat w Katedrze Urbanistyki i Planowania Przestrzennego, na stanowisku asystenta. Pracował wówczas pod kierownictwem Prof. dr hab. inż. arch. Ryszarda Żabińskiego, który był również promotorem Jego pracy doktorskiej. Charakteryzując swoją działalność dydaktyczną i zawodową Habilitant akcentuje efekty tej pracy na polu międzynarodowym. Dotyczy to zwłaszcza działań w ramach Programu *Double Diploma* (Podwójne Dyplomy oraz współpracy z biurami architektonicznymi w: Cottbus, w Berlinie, Monachium a także z architektonicznymi firmami z Włoch i Hiszpanii. Jest to mocny rys dydaktycznej i zawodowej sylwetki Habilitanta.

4. Obowiązujące przepisy prawa na dzień wszczęcia danego postępowania habilitacyjnego, w tym obowiązujących kryteriach oceny;

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późniejszymi zmianami) oraz wynikających z tej Ustawy regulacji, w postępowaniach o nadanie stopnia Kandydat do stopnia doktora habilitowanego (art. 219 p.s.w.n.) spełnić ma następujące warunki (por.: Poradnik RDN: *Postępowania dotyczące stopnia doktora habilitowanego*)

- 1) posiada stopień doktora;
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny (podkreślenie recenzenta), w tym co najmniej:
 - a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a¹, lub
 - b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub
 - c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;
- 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

¹ W przywołanym tu Poradniku zauważa się (w nawiasie), że „do dnia 31 grudnia 2021 r. uznaje się w tym zakresie także monografie naukowe wydane przez wydawnictwo ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a tej ustawy, przed dniem ogłoszenia tego wykazu oraz jednostkę organizacyjną podmiotu, którego wydawnictwo jest ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a tej ustawy”.

5. Oceniane osiągnięcia naukowe i stwierdzenie, czy stanowi / stanowią one znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka

Przedmiot oceny

Habilitant wskazuje jako swoje osiągnięcia:

- a) „Cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w recenzowanych materiałach (punktowanych w międzynarodowej bazie danych INDEKS COPERNICUS i SIS) z konferencji międzynarodowej „*Formation of Urban Green Areas*”, odbywającej się w Klaipėda State University na Litwie oraz zawartych w publikacji K. Dobrowolskiego: „*Formation of urban green areas. Post-conference materials – scientific articles*”. Wyd. ITREN Indie Publisher. 2019. ISBN 978-83-66598-16-4.”
- b) **Cykl autorskich monografii naukowych** wydanych w ramach dwóch serii wydawniczych:
 - „*Nowoczesne ruiny- topografia korzyści_ Modern Ruins - a Topography of Profit*”. ISBN 978-83-66598-11-9
 - „*Podstawy metodologii tworzenia modeli rewitalizacji zdegradowanych przestrzeni miejskich*”. ISBN 978-83-66598-17-1
- c) **Pięć, oryginalnych osiągnięć projektowych**, zrealizowanych w okresie: 2019-2020, – koncepcji architektoniczno-urbanistycznych i funkcjonalno-przestrzennych, zrealizowanych na zamówienie gminy Nysa, opisanych szczegółowo w publikacjach autorstwa K. Dobrowolskiego:
 - „*Architektoniczno-urbanistyczna koncepcja rewitalizacji terenu miejskiego stadionu „STALI” w Nysie*”. ITREN Indie Publisher 2019, ISBN 978-83-66598-02-7
 - „*Architektoniczno-urbanistyczna koncepcja funkcjonalno-przestrzennego zagospodarowania terenu przy ul. Kramarskiej w Nysie*”. Wyd. ITREN 2019, ISBN 978-83-66598-18-8
 - „*Koncepcja funkcjonalno-przestrzenna zagospodarowania terenów Nyskiego Ośrodka Rekreacji*”. Wyd. ITREN 2019, ISBN 978-83-66598-03-4
 - „*Koncepcja funkcjonalno-przestrzenna zagospodarowania terenów Nyskiego Ośrodka Rekreacji – Jezioro, pod kątem małej retencji wód opadowych*”. Wyd. ITREN 2019, ISBN 978-83-66598-04-1
 - „*Koncepcja funkcjonalno-przestrzenna zagospodarowania terenów leśnych Nyskiego Ośrodka Rekreacji-Jezioro*”. Wyd. ITREN 2019, ISBN 978-83-66598-05-82
- d) **Zrealizowane oryginalne osiągnięcie artystyczne**, opisane szczegółowo w publikacjach autorstwa K. Dobrowolskiego w ramach trzytomowej, dwujęzycznej (polsko-angielska) serii wydawniczej: „*Szkicem życie architekta_Sketch of the architect's life*”, Wyd. ITREN. 2019. ISBN 978-83-66598-07-2

Ocena

Ocenę pozycji wymienionych w punktach: 5a, 5b i 5c) zacząć wypada od ogólnej uwagi na temat przyjętego przez Pana dr inż. arch. K. Dobrowolskiego sposobu prezentacji tej części swojego dorobku. Otóż Habilitant:

- nie wskazuje w sposób jednoznaczny, które z wymienionych osiągnięć należy traktować jako Jego główne osiągnięcie naukowe;
- traktuje jako pewną całość zarówno te swoje dokonania, które zalicza do artykułów i monografii naukowych (ściślej, jak pisze: „*cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych*” i „*cyklu autorskich monografii naukowych*”) jak i osiągnięcia projektowe („*pięć oryginalnych osiągnięć naukowych*”).

Teksty zakwalifikowane przez Habilitanta jako cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych i poświęcone zagadnieniom kształtowania terenów zielonych udostępniono do oceny w formie elektronicznej kopii tekstów należących do materiałów konferencyjnych, które to materiały opublikowane zostały w wydawnictwie ITREN. Zauważmy też, że temu wydawnictwu / instytutowi przewodniczy sam Habilitant. Na stronie zawierającej podstawowe informacje o wydawnictwie dr arch. Konrad Dobrowolski figuruje również jako redaktor naczelny i redaktor techniczny. Powiedzmy od razu: nie jest to dobra praktyka bowiem takie usytuowanie habilitanta w procesie wydawniczym rzuca cień na poprawność proceduralną, dzięki której – drogą kolejnych szczebli „obróbki wydawniczej” nadesłanych tekstów – wydawnictwo naukowe zapewnić ma zarówno obiektywizm prezentowanych w

publikacji sądów jak i należyłą formę redakcyjną. Niestety, w tym przypadku oba te kryteria nie zostały spełnione w należyтым stopniu. Podobnie ma się rzecz z tekstami nazwanymi cyklem autorskich monografii, z tą różnicą, że dotyczą one problemów i projektów rewaloryzacji i rewitalizacji „nowoczesnych ruin” oraz problemów i projektów rewitalizacji różnych typów przestrzeni zurbanizowanej. W tym drugim przypadku mamy tu także opis wybranych prac studenckich.

W ocenie wartości naukowej recenzowanych prac istotne są odpowiedzi na trzy, następujące, pytania:

- Czy wymienione przez Habilitanta publikacje można traktować jako monotematyczny zbiór publikacji naukowych?
- Czy ich zakres treściowy i zastosowane w nich metody badawcze kwalifikują się do oceny w ramach dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka?
- Czy zbiór ten spełnia, stawiane rozprawom habilitacyjnym, kryteria, tzn. czy jest dowodem „znacznego wkładu habilitanta w rozwój dyscypliny naukowej, w tym przypadku, dyscypliny: architektura i urbanistyka?”

Zdaniem recenzenta, tylko na jedno spośród wymienionych pytań można odpowiedzieć pozytywnie, a mianowicie: zakres treściowy prac Habilitanta sytuuje się w ramach dyscypliny architektura i urbanistyka. Nie można natomiast odpowiedzieć jednoznacznie pozytywnie na pozostałe pytania. W przywołanym wcześniej poradniku RDN czytamy bowiem iż: „*Przyjąć należy przy tym, że cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych powinien odpowiadać – jeśli chodzi o wartość naukową – rozprawie habilitacyjnej w dotychczasowym jej rozumieniu. Ponadto, potwierdzenie istnienia cyklu jest możliwe, gdy poszczególne publikacje, zebrane w jedną całość, wskazują na oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wnosząc znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej*”. Wynika stąd, że istotne są tutaj następujące kryteria:

- powiązanie tematyczne,
- oryginalność rozwiązania problemu naukowego,
- znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej.

W wymienionym poradniku czytamy również, że wykazanie powiązania tematycznego należy do obowiązków ubiegającego się o nadanie stopnia. Podobnie, kandydat powinien wykazać – w autoreferacie – czy (i w jaki sposób) wykazanie przez niego osiągnięcia stanowią znaczny wpływ w rozwój danej dyscypliny naukowej.

Pod względem tematycznym, przedstawione do oceny prace powiązane są ze sobą kilku wątkami, a ich odzwierciedleniem są takie hasła jak: „*kształtowanie miejskich terenów zielonych*”, „*nowoczesne ruiny – topografia korzyści*”, czy „*podstawy metodologii tworzenia modeli rewitalizacji*”, jednak powiązanie tych wątków tematycznych w jedną spójną całość pozostawia wiele do życzenia. Poziom naukowy poszczególnych artykułów oraz wymowa całości cyklu dalekie są od wartości, jakich oczekuje się od komponentów monografii, która miałaby być odpowiednikiem książki nazywanej dawniej rozprawą habilitacyjną. Wartość naukowa pojedynczych tekstów ujętych w zestawach wymienionych w pkt. 5a i 5b – oraz znaczenie (w sensie siły oddziaływania) jakie można przypisać walorom rozwiązań projektowych opisanych autorsko w zbiorze prac wymienionym w pkt. 5c. – nie spełniają wymienionych wyżej kryteriów. Również negatywnie ocenia się wartość naukową wymienionych w pkt. 5a i 5b zbiorów traktowanych jako pewne całości. Nawet jeśli przyjmiemy, że wątkiem nadrzędnym jest tu zagadnienie rewitalizacji miejskich terenów zdegradowanych, które wybrane zostały z racji szczególnych sytuacji projektowych, oraz rola koncepcji architektoniczno-urbanistycznych w tym procesie, to sposób ujęcia tej problematyki nie może być uznany jako satysfakcjonujący pod względem takich kryteriów oceny pracy naukowej jak: oryginalność ujęcia / sformułowania wybranego problemu badawczego, poprawność metodologiczna, czytelność i spójność struktury całości (logika wyводу) oraz klarowność wniosków wyprowadzonych na podstawie badań.

W autoreferacie Habilitant pisze, że wymieniona wyżej praca („*Formation of Urban Green Areas*”), „*...przedstawia wyniki badań zaprezentowane w formie koncepcji projektowych dotyczących wielkoskalowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zdegradowanych, zielonych przestrzeni miejskich, pod kątem presji jaką wywołują one w swoim otoczeniu, ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju interwencji, jej wymiaru i wzajemnych interakcji w środowiskowej transgresji krajobrazu*”. Rzecz jednak w tym, że w prezentowanych tekstach trudno znaleźć przekonującą odpowiedź na pytanie: na

czym owa metoda badań polega i jak miałyby się ona sytuować na tle innych metod i podejść stosowanych w podobnych przypadkach. Dalej czytamy, że praca ta: „*Jest obrazem poszukiwań modelowego rozwiązania rewitalizacyjnego dla zurbanizowanych, degradujących się przestrzeni miejskich, obejmującego aspekt krajobrazowy i środowiskowy, który mógłby być podstawą do opracowania koncepcji możliwych nurtów w projektowaniu rewitalizacji zdegradowanych miejskich terenów zielonych*”. Ma ona również na celu „*przedstawienie spójnego spojrzenia na przewartościowanie niszczonej zieleni miejskiej, ocenę jej zdolności adaptacyjnych oraz poszukiwanie rozwiązań dla ich nowego zagospodarowania*”. Opisując swoją pracę Habilitant dodaje, że podjęto w niej problematykę kształtowania zdegradowanych terenów miejskich, „*ożywiając je w kierunku potrzeb mieszkańców, w kontekście pełnego uzależnienia m. innymi od polityki miejskiej, podstaw prawnych, uwarunkowań planistycznych, finansowania oraz zasady zrównoważonego rozwoju, ochrony i konserwacji! dziedzictwa kulturowego, ekologii, aspektów społecznych i wielu innych*”. Niestety, wyniki analizy prezentowanych tekstów i ilustracji nie potwierdzają tych ogólnych deklaracji. Szkoda, że komponując ten zestaw jego Autor nie dostrzegł konieczności poprzedzenia prezentacji wybranych przykładów wprowadzeniem, w którym przypadki te zostałyby ukazane na szerszym tle: pokazane w kontekście głównych tendencji, jakie panują w zakresie strategii projektowania podobnych przedsięwzięć a także ich planowania, w ramach uwarunkowań społeczno-ekonomicznych danej sytuacji itp. Brak też satysfakcjonującego zarysowania podbudowy teoretycznej, w miarę precyzyjnego omówienia aparatu pojęciowego i literatury przedmiotu oraz pełniejszego omówienia własnej metody badań, a pojedyncze odniesienia do analizy SWOT – jak w przedstawionym przypadku z Wrocławia – nie zmieniają negatywnej oceny w tej materii. Oceny tej nie zmienia również zaleta prezentowanych publikacji, jaką jest ich strona graficzna.

Dodajmy też, że wybrane przez Habilitanta przypadki zostały przez Niego omówione dość powierzchownie. Przykładem tego zarzutu może być opis rewitalizacji miejskich przestrzeni publicznych w Łodzi. Przypadek Rynku Starego Miasta w Łodzi jest interesujący i podkreślmy, że wybrany został bardzo dobrze. I to jest zaleta tego artykułu, ale – niestety – chyba jedyna, bowiem przypadek ten omówiono niemal w całkowitym oderwaniu od jakże bogatego kontekstu działań rewitalizacyjnych prowadzonych w tym mieście od kilkudziesięciu lat. Przecież środowisko planistyczne, architektoniczne i samorządowe Łodzi ma na tym polu spore osiągnięcia i jest rzeczą najzupełniej naturalną, że podejmując tego rodzaju temat należało poprzedzić go chociażby zwięzłym omówieniem dotychczasowych dokonań na temat. Tego w tym artykule zabrakło. Na tym przykładzie widać również dość wyraźnie, że w artykułach naukowych, które aspirują do miana osiągnięć naukowych i przedstawiane są w postępowaniach o nadanie stopnia doktora habilitowanego, podejmowanie próby formułowania przesłań, które miałyby wpływać znacząco na rozwój dyscypliny, na podstawie niezbyt uporządkowanej metodologicznie prezentacji prac zaczerpniętych z warsztatów studenckich, nie jest chyba najlepszym pomysłem.

W omawianym zbiorze publikacji nie znajdujemy też podsumowania artykułującego najważniejsze tezy Habilitanta, a w podsumowaniach częściowych trudno o stwierdzenia wskazujące wyraźnie na nowe i inspirujące kierunki poszukiwania rozwiązań modelowych w zakresie rewitalizacji zdegradowanych terenów miejskich – ze szczególnym uwzględnieniem terenów zieleni. Kwestia modeli rewitalizacji akcentowana jest w pracach wymienionych, o których mowa w recenzji w pkt. 5b. Znajdujemy tu nawet katalog pod nieco patetycznym tytułem: „*Podstawy metodologii tworzenia modeli rewitalizacji zdegradowanych przestrzeni miejskich*”, jednak zawarte w nim treści nie pozwalają udzielić odpowiedzi na pytanie: na czym ten model miałby polegać.

Podsumowując tę część oceny osiągnięć naukowych Pana dr inż. arch. Konrada Dobrowolskiego recenzent stwierdza, że załączone do wniosku Pana dr inż. arch. Konrada Dobrowolskiego artykuły i rozdziały w monografiach nie spełniają kryteriów jakie w myśl Ustawy – i jej wykładni przez RDN – przypisane są do pojęcia: „monotematyczny zbiór publikacji naukowych”. **Osiągnięcia te nie wnoszą znacznego wkładu w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka.**

Ocena rezultatów aktywności naukowej Habilitanta wypada szczególnie słabo w kontekście braku możliwości przeprowadzenia oceny parametrycznej również ze względu na dość specyficzny – i zdecydowanie krytycznie oceniany przez recenzenta – charakter procedur, w jakich ten dorobek naukowy był upubliczniany. Wątek ten zostanie rozwinięty w pkt 9 recenzji.

Wśród swoich osiągnięć Habilitant wymienia również pięć, oryginalnych osiągnięć projektowych, zrealizowanych w okresie: 2019-2020 (szczegółowa lista: pkt. 5c recenzji). Jest to pięć projektów

zagospodarowania terenów o różnych funkcjach (głównie związanych z rekreacją i sportem) wykonanych na zamówienie gminy Nysa. Zdaniem recenzenta te projekty koncepcyjne są interesujące pod względem architektoniczno-urbanistycznym. Dobrze świadczą o wrażliwości Pana dr inż. arch. Konrada Dobrowolskiego na plastyczne aspekty poszukiwania formy architektonicznej, Jego kompetencjach profesjonalnych a także o konsekwencji z jaką rozwija swój warsztat zawodowy. Rzecz jednak w tym, że nie są to projekty zrealizowane, a przecież w myśl Ustawy (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późniejszymi zmianami) wśród kryteriów określonych w pkt. 2a, 2b i 2c i połączonych spójnikiem „lub” – wymienia się, jako kryterium: „1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne”. W tym kontekście **nie można uznać, że ta część dorobku kandydata do stopnia doktora habilitowanego spełnia ustawowe kryterium.**

6. Osiągnięcia artystyczne

Wśród swoich osiągnięć Pan dr inż. arch. Konrad Dobrowolski wymienia, jako oryginalne osiągnięcie artystyczne, prace opisane szczegółowo w załączonych tekstach swojego autorstwa. Również i one ukazały się nakładem Wydawnictwa ITREN (por.: pkt. 5d recenzji). Publikację tę Autor nazywa trzynomową serią wydawniczą zatytułowaną: „*Szkicem życia architekta* *Sketch of the architect's life*”. Zdaniem recenzenta, wartość artystyczna tych prac nie daje podstaw by uznać je jako stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny architektura i urbanistyka. Dodajmy jednak, że ocena ta nie ma większego znaczenia dla konkluzji końcowej bowiem w myśl art. 219 p.s.w.n. pkt 2, w którym ustalono kryteria merytoryczne, jakie spełnić ma kandydat do stopnia doktora habilitowanego czytamy, że kandydat ten: „posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne” (podkreślenie recenzenta). Kryteria te połączone są funktorem zdaniotwórczym „albo”, co odznacza alternatywę rozłączną. Konstrukcja wniosku wskazuje, że Habilitant poddaje pod ocenę przede wszystkim swoje osiągnięcia naukowe i zawodowe, a więc wymienione osiągnięcia artystyczne są w tym przypadku informacją dodatkową.

7. Osiągnięcia dydaktyczne

Zdaniem recenzenta, działalność na polu dydaktyki to najmocniejszy komponent spośród cech kształtujących profil zawodowy dr inż. arch. Konrada Dobrowolskiego. Z tekstów opisujących tę aktywność Habilitanta wyczuwa się pasję z jaką angażował się w różne formy kształcenia studentów architektury. Podkreślić należy międzynarodowy wymiar tej aktywności – zwłaszcza efekty zajęć, na kierunku architektura i urbanistyka, prowadzonych w ramach programu „podwójnych dyplomów” (Double Diploma). W obszarze tym działał we współpracy z partnerem niemieckim – HSL, a następnie BTU, z DAAD – The German Academic Exchange Service (niem.: Deutscher Akademischer Austauschdienst), BMBF – Bundesministerium für Bildung und Forschung i polskim MNiSW. Jako dydaktyk Habilitant współpracował również z uczelniami architektonicznymi z Francji, Hiszpanii, Portugalii, Włoch, Austrii, Czech, Ukrainy, Litwy, Kosowa i Anglii.

W latach 2003-2019 Pan dr inż. arch. Konrad Dobrowolski był głównym Koordynatorem programu kształcenia pionu Urbanistyki w IAIU PWSZ w Nysie a w latach 2012-2016 był kuratorem naukowym i opiekunem naukowym intensywnych kursów CONSARCH w ramach programu ERASMUS a w 2017 r współautorem programu LLP Erasmus+ Program – RESELTAM (w ramach tematu: „*System kształcenia na kierunku architektura o profilu praktycznym*”). W latach 2012-2019 był opiekunem studenckiego koła naukowego (ze średnią liczbą 12 osób rocznie). Organizował i przeprowadzał – wspólnie ze studentami – 16 międzynarodowych warsztatów studenckich. Dodajmy też, że ważną pozycją w dorobku dydaktycznym Habilitanta są – wydane w kilku językach – podręczniki / skrypty dla studentów Jego autorstwa.

8. Osiągnięcia organizacyjne i popularyzujące naukę

Pan Dr inż. arch. Konrad Dobrowolski ma w swoim dorobku niemało osiągnięć organizacyjnych. Ma też dokonania w zakresie popularyzacji nauki. W okresie swego zatrudnienia w PWSZ w Nysie pełnił – między innymi – funkcje: z-cy Dyrektora Instytutu Architektury i Urbanistyki (2007- 2012), z-cy Dyrektora Instytutu Architektury i Urbanistyki (2017- 2018), z-cy Dyrektora Instytutu Nauk Technicznych PWSZ w Nysie od 06. (2018-2019), przewodniczącego zespołu odpowiedzialnego za ewaluację planów studiów i programów kształcenia (efektów kształcenia) (2003-2005) a także pełnomocnika Dyr. Instytutu, ds. Współpracy z samorządem i Otoczeniem Gospodarczym w Kraju

i Zagranicą (2010-2019). W uczelni tej był również członkiem: senatu akademickiego (2007-2013), Rady Programowej Instytutu Architektury i Urbanistyki (2016-2018) oraz Rady Programowej i Komitetu Organizacyjnego NFN (2006-2010 i 2016-2020). Wielokrotnie brał udział w pracach jury konkursów lub festiwali z dziedziny sztuk artystycznych i technicznych, organizowanych – jak pisze w swoim autoreferacie – przez renomowane ośrodki artystyczne i inne instytucje kultury, nauki i sztuki. W czasie swego zatrudnienia w PWSZ w Nysie Pan dr inż. arch. Konrad Dobrowolski należał do kilkunastu zespołów eksperckich powołanych przez organy lub instytucje państwowe oraz instytucje zagraniczne. Jako ekspert działał – między innymi – w takich instytucjach jak: DAAD (2005-2019), Lithuanian Landscape Architecture Association Klaipėdos Želdiniai (2014-2019), ANCB – Aedes Network Campus Berlin (2011-2019), Rada Biznesu przy Akademickim Inkubatorze Przedsiębiorczości w ramach RCTWiTI (12.2014r.).

9. Podsumowanie i wniosek końcowy

Na podstawie lektury recenzowanego wniosku sylwetkę zawodową Habilitanta można chyba najkrócej przedstawić jako architekta, który stara się dość konsekwentnie kojarzyć swe umiejętności zawodowe oraz – wyniesiony od swych Mistrzów z Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej – szacunek dla wartości, wpisanych w klasyczną interpretację misji architekta-twórcy, z pasją dydaktyka inspirującego studentów interesującymi pomysłami w toku różnych form szkolenia. Spośród tych form na szczególnie podkreślenie zasługują liczne warsztaty projektowe prowadzone zarówno w PWSZ w Nysie jak i w innych – także zagranicznych – ośrodkach akademickich. Wybrane wątki tematyczne tych prac, jak i projektów architektoniczno-urbanistycznych wykonywanych przez Pana dr inż. arch. Konrada Dobrowolskiego – głównie dla środowiska samorządowego Nysy – znalazły odzwierciedlenie w pracach stanowiących tę część dorobku, którą zalicza On do swego dorobku naukowego.

Niestety, wartość naukowa prac przedstawionych przez Habilitanta jako osiągnięcia naukowe nie odpowiada standardom oczekiwany od kandydata do stopnia doktora habilitowanego a wartość i znaczenie dydaktycznych, projektowych, artystycznych i organizacyjnych osiągnięć Kandydata wskazanych we wniosku – a także różne formy Jego współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym – nie równoważą negatywnej oceny wartości Jego osiągnięć naukowych.

Konkluzja

Wniosek Pana dr inż. arch. Konrada Dobrowolskiego o nadanie stopnia naukowego doktora habilitacyjnego w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych – w dyscyplinie architektura i urbanistyka – **nie spełnia najważniejszych kryteriów oceny wynikających z odpowiednich przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późniejszymi zmianami) i dlatego recenzent opiniuje ten wniosek negatywnie.**

Uzasadnienie


Wykazane we wniosku **osiągnięcia naukowe Pana dr inż. arch. Konrada Dobrowolskiego nie sposób uznać jako wnoszące znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka.**

W swoim autoreferacie Kandydat nie wykazał jednoznacznie, które wnioski z jego badań, studiów i prac koncepcyjnych można byłoby uznać jako spełniające przedmiotowe kryterium. Jest to poważny mankament samooceny. Świadczy on o braku umiejętności spojrzenia krytycznego na własną twórczość naukową. Brak tu spojrzenia syntetycznego oraz umiejętności wyartykułowania i udowodnienia, jak własne dokonania badawcze i zawodowe sytuują się w kontekście szerszego tła, czyli głównych kierunków rozwoju odpowiadających współczesnym badaniom – czy też rezultatom dobrych praktyk zawodowych – w zakresach związanych ze specjalnością habilitanta. Dodajmy w tym miejscu, że istotną funkcją autoreferatu, stanowiącego ważny element wniosku o nadanie stopnia, jest wykazanie się przez kandydata właśnie taką umiejętnością a poziom warsztatu naukowego oraz sposób zdefiniowania problemu naukowego i oryginalność jego rozwiązania powinny dostarczyć argumentów przekonujących, że są to osiągnięcia stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny. W pkt. 4 recenzji recenzent stwierdził, że w przedstawionych do oceny pracach nie występują cechy / wartości, które spełniałyby kryterium wniesienia (przez wskazane elementy dorobku Habilitanta) znacznego wkładu w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka.

Z negatywną oceną poziomu naukowego publikacji Kandydata wiąże się kwestia ich oceny parametrycznej i problem obiektywizacji ocen poziomu naukowego tych prac w ramach stosownych procedur wydawniczych poprzedzających ich opublikowanie. Dodajmy, że zasada parametryzacji jest wbudowana w określony ustawowo system oceny wniosków o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego. Nawet jeśli zgodzimy się z obserwacją, że u kandydatów do stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie *architektura i urbanistyka* takie wskaźniki oceny osiągnięć naukowych jak: sumaryczny współczynnik Impact Factor, sumaryczna punktacja ministerialna, liczba cytowań oraz indeks Hirscha są zazwyczaj niższe niż w innych dyscyplinach nauk inżyniersko-technicznych, to jednak nie można akceptować sytuacji, kiedy wnioskodawca w ogóle nie odnosi się do tego kryterium.

Przeprowadzona pod względem formalnym i merytorycznym ocena wartości naukowych prac, wskazanych we wniosku jako osiągnięcia naukowe, prowadzi do wniosku, że Pan dr inż. arch. Konrad Dobrowolski **buduje swój dorobek w sposób nie uwzględniający głównych zasad będących podstawą systemu oceny wniosków w postępowaniach o nadanie stopnia doktora habilitowanego.** System ten stawia przed habilitantami jasno określone wymagania co do zasad i procedur publikowania wyników prac naukowych oraz innych form prezentowania swoich osiągnięć. Sprawą kluczową jest tu ranga naukowa czasopism i wydawnictw, w których habilitant publikuje wyniki swoich badań czy prac koncepcyjnych Tymczasem **Habilitant nie posiada w swym dorobku żadnej monografii naukowej, która byłaby opublikowana w wydawnictwie znajdującym się w stosownych wykazach ministerialnych.** Traktowane przez Niego jako monotematyczny cykl artykułów prace są w istocie stosunkowo luźno powiązaniem zbiorem tekstów opublikowanych w monografii wydanej w Instytucie, którym kieruje Habilitant. Już sam ten fakt stanowi – zdaniem recenzenta – wystarczającą podstawę do odmowy nadania Panu dr inż. arch. Konradowi Dobrowolskiemu stopnia doktora habilitowanego. Dodajmy też, że przedstawione przez Habilitanta osiągnięcia projektowe i artystyczne także nie wnoszą znacznego wkładu w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka.

Z tych to powodów **recenzent negatywnie opiniuje przedmiotowy wniosek.**


.....
(prof. dr hab. inż. arch. Zbigniew K. Zuziak)